

János bejegyzett debreczeni megkeresése folytán ezennek teik, hogy a Lederer Simon kereskedő által részére küll-mustra buzának meg nem fe-természa buza a f. 1880. évi á-tilk napján délután 3 órákor vilvános árverésen — egy agnó Jánosnak hatvanötzai ám alatti házánál, más rész-a debreczeni vasúti raktárban adattai.

Debreczenben, 1880-ik évi á-
Nánassy László,
kir. közjegyző.

Nádszéküket

BESZÖVÉS VÉGETT

elvállal

Csonka Dániel

Debreczen kadas-utca 1855. sz.

tovább

székhez megkívántató egyes részek, láb, karika srufook és

szabóipari a legújatosabb árban

számitatnak.

rendelések azonnal teljesítettek.

SUMATRA

gyémánt.

alóban kitűnő kövek végtel-
suaak, tiszták és csak a va-
nt mellett ismerhetők fel. —
gen kitűnő vasok double
psta bémentesen küldünk 3
mfüggök vasok double arany-
5 ftr a pénznek beklidése
ükend az új vastagsága meg-
Vendégombok szintén a
gyémántal ellátva 3—4 ftr.
áncz 3, 4, 5, 6 forint. Arany
trért. Különlegességek gyári
zim: Bazár Wien Prater-

(92).

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

Arany

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Ötvenéves példányért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több
ibeli hirdetések, alka szerint a
legelőzőbb árt.
Bélyegdíj: minden bejtatásért küllő
30 kr.
„Nyilvántar”-on megjelenő közlemény
minden péld. 15 kr.
Név. vagy béremléttel beküldött
készenek nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyanintén készenek nem adnak
vissza.

Ápril 14-ke.

Nevezetes nap nemcsak Magyarországnak, hanem Debreczen város történelmében is.

1849. ápril hó 14-én Debreczen városnak nagytemplomában mondta ki a magyar nemzet örökös lelkésze közt egyhangulag Magyarország függetlenségét, s a Habsburg-Lotrbingeni uralkodó ház száműztetését.

Ezen napról azt írta 1849. ápril 15-én a hivatalos közlöny: „Ez lesz azon nap, melynek emléke nemes tettekre gyújtandja a hálás maradékok, s jövőrelt minden évben egy szabad nemzet öröm üdvözlése hirdetendő.

Debreczen lesz azon hely, hová, mint a nap imádó kelet felé, buzgó érzellemmel tekint a független magyar, s áldani fogja azokat még poraikban is, kik a haza boldogságának talpkövét annyi vész között, annyi küzdelemmel, annyi feláldozással tették le.”

Hányan vannak ma Magyarországon épen magyarok, kik ezen napot csupa loy alit és b o l nemcsak az emlékezetből, hanem a történelemből is ki szeretnék törülni, de a történelmet nincsen erő, hatalom, mely meghamisítani, a megtörténtet meg nem történtté tenni képes legyen.

Hányan vannak ma Magyarországon kik csupán a megélhetés, vagy hia nagy-ravágyás szülte loyaltásból Magyarországot multját megtagadva, hogy a történelmet nem ismerőket félre vezessék?

1849. ápril 14-nek a függetlenség kimondásának tulajdoniják a muszka hadsereg bejöveteleit, hazánk jobbainak légyilkoltatását s hazánknak leigáztatását.

A nemzet elsatnyul, elerkölőstelenedik, s hogy multját megtagadhasa, a a loyaltás mezébe öltözik.

Mi nem itéljük el 1849. ápril 14-dikét, mi az okot vizagáljuk, mielőtt az okozat felett a birálatot kimondanók.

A történelem megmondja, hogy az uralkodóház beolvasztási törekvéseivel sosem hagyott fent, a történelemben felvan jegyezve, hogy 1848-ban míg a magyar nemzet alkotmányos törvényei az uralkodó által szentesítettek, azallat a hazánkban élő idegen nemzetiségek ellenük felbujtattak, s Bécsből pénzzel és fegyverrel ellentük segítették.

A történelem feljegyezte, hogy mielőtt Debreczen városa nagytemplomában a függetlenség kimondatot volna, már akkor a muszka hadsereg benyomult Magyarországra, magyar muszkavezetők által vezetettve s már Szeben bevételénél 10 ezer muszkával állott szemben Bem tábornok, és mikor mindezek megtörténtek, mikor Bécsből az uralkodó családnak futnia kellett, a magyar nemzet öszinte loyaltással kérte az uralkodót a békére s a magyarországrai jövetele, de mikor az uralkodóház, a nemzet és uralkodó család közt megkötött pragmatia sanctio ellenére az 1849. márt. 6-iki manifestumában a magyar korona biradalmát szét-daraboltnak s Magyarország nemzeti létételt eltörölve, hazánkat, az akkor még

önkéntülleg kormányzott Ausztriába beolvasztottnak jelentette ki:

Erre a magyar nemzetnek nem lehetett mással felelni, mint a függetlenség kimondásával, e a kétoldalú szerződést felbontott uralkodóház száműztetésével.

Ennél többet a nemzet méltósága nem követelt, kevesebbet nem elégedhetett meg.

Most már annyi sok vész, annyi sok küzdelem után alkotmányos uralkodónk van, s nincs okunk uralkodónk alkotmányos érületében kétkedni, most már csupán Magyarország kormányá hazafiasságtól, vagy hazafiatlanságtól függ Magyarország jó és balsorsa, sőt egyedül magától a nemzetől, a szerint miképpen engedi magát felhasználítani, de azért:

Mi nem itéljük el 1849. ápril 14-ét, sőt mi azt a magyar nemzet történelmében világitó toronyak tekintjük, mely jelzi a nemzetnek, hogy éppen nem járomra, rabzolgasságra szüllett, és az uralkodóknak, hogy nálunk tarthatatlan az önkényi uralkodás, s hogy ha trón és nép egyet nem ért, hogy ha a trón a nemzet szabadsága élte ellen működik, a nép meg fog maradni, de a trón összeomlik.

Szende Béla honvédelmi miniszterrel átjeleni a M-g, hogy a honvédelmi költségvetés letárgyalása után lemond (?), s a magánéletbe vonul vissza. Utódját, idézett lap szerint, Hollán Ernő van kizemelve.

Az angol választások eredményeivel szemben bécsi politikai körökben aggodalmak hangulat uralkodik. Gladstone orosz-barát hajlama ismeretesek és ha egyelőre már Oroszország közeledése Angolországos is érdekeinknek nem kedvező színben tünteti fel a politikai láthatárt. Még sokkal aggasztóbbá válnak a helyzet, ha Oroszország az angol liberálisok uralma alatt valha öszettség a monarchiával, a mi az ellentétes érdekeknél fogva nagyon is lehetséges.

Péchy Tamás közlekedési miniszter hivatali-utódja iránt — a Bud. Corr. szerint — eddigelé még semminemű elhatározás sem lett hozzá.

A házassági viszonyok Magyarországon.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségvetésének tárgyalása alkalmával Irányi Dániel évenként sürgette a polgári házasság behozatalát. Irányi Dániel megiette most is. Az indítványhoz ma a déli Pál képviselő a következő figyelemre méltó beszéddel szólott hozzá:

A zsidóknak kétféle házassági jog van egymás mellett, helyesebben egymás ellen érvényben. A zsidó hifelekezeti törvények vagy vallásos szertartások, és a magyar udvari kanonellária által 1863-ban kiadott rendelet. Hogy a kettő között, melyik az érvényes? azt megmondani senki sem képes.

Nem különb az állapot más hifelekezeteknél sem.

Az unitáriusok és erdélyi reformitók házassági ügyeit egyházi bíróságok által intégetnek el, mely bíróságok felette egyszerű és gyors eljárások által nagy jelentőségre tettek szert — Ausztriában, a honnan gyakran igénybe vétetni szoktak. Az illetékes megállapításához hat heti tartózkodás kívánatik Er-

nyelben. Est a hat hetet is azonban nyugodtan előtértheti a fél Bécsben vagy — a mint egyik esetről tudom — kényesen sétálgathat az alatt az Escorial körül — Madridban.

A gyorsaságra szolgál az ugynevezett iustanzial per, mely alkalmaztatik oly esetekben, midőn az elküldetés a thore et mensa a polgári vagy a kath. bíróság által már előbb kimondatott és abban áll, hogy egyik fél egyoldalú kértére, a nélkül, hogy a másik fél meghallgatván, két-három hét alatt kimondatik a felszabadítás új, szerencsésebb házasságra, a miert a felek az egyházi hatóságok bizonyos taksát fizetnek, mely a kívánt gyorsaság szerint a mint t. i. rendes, vagy rendkívüli ülés tartatik, változik 500 frittól egy hizsem egész 2000 frittig.

Egyébiránt a mi az erdélyi házasságkötéseket illeti, megtehető élénk esereviszonyban állunk e tekintetben Ausztriával. Az osztrákok exportálnak fölünk erdélyi házasságokat, mi meg fölünk importálnak szükségbeli polgári házasságokat.

Ezen kölcsönös vándorlással azonban furcsán vannak a felek.

A mi kormányunk az Ausztriában köztött polgári házasságok itthon semmisenk jelentette ki, a bécsi kormány meg csak a mult év végén adott ki rendeletet, mely szerint az ugynevezett „erdélyi házasságok” ott Ausztriában semmisenk.

Szóló ezután foglalkozik a katolikus házasság elválasztatlanságával. Férj és nő, kik egymást gyűlölik, az elválasztatlanság vasláncosában sanyargattnak. Mások szeretve egymást, ágyasságban élnek, öszkeleket öltirán az egyházhoz. Felszaporodnak a törvényellenes gyermekek, szegényelve származásukat. Ez a helyzet képe.

Mig tehát egyfelől a személyes biztonság fenntartására milliókat áldozunk, egészségügyi törvényeket alkotunk és annak kézszerű alkalmazásáért a szegény zsellereket megadóztatjuk, mig csupa emberiségből a halálbüntetés ellen küzdünk és a büntést megemlítjük a haláltól, — másfelől egy barbár jog (életének ezérel áldozunk ártaian gyermekek sorát, életét!

Avagy tagadhatj-e valaki, hogy itt nagy és valóságos nemzeti érdekről van szó? Midőn látjuk, hogy osztályok és hifelekezetek, különböző törvénykezéssik balfogalmi szerint torzalkodó pártokra osztják a nemzetet, és sorvasztják annak vajmi drága erejét akkor igen nagy nemzeti érdeki tészi elődzhaltan köteleességünkkel az emelt választásokat mielőbb megemlíteni — nem megemlíteni, de erős kézzel földig lerokasztani.

Elfogadják Irányi Dániel határozati javaslatát.

Vasúti ügy.

Debreczen, ápril 14.

Tegnap lapunkban megírtuk, hogy ha biztos adatok kapunk, rá fogunk térni a debreczen-nagyvárad vasútvonal tárgyában Diószeg megtrótt gyűlése lefolyására.

Nem hallgathatjuk el az igazság érdekében — hogy a gyűlést összehívó élnök a megtrótt tárggyal csaknem egészen ösmereletlen volt, és miatt határozott terv nem terjesztett a közgyűlés elé, ami megtróttatkozást keltett, s ezen megtróttatkozás a gyűlés folyamában észlelhető volt, e csupán ennek lehet tulajdonítani, hogy a gyűlés m-dől vitalkozások mellett csaknem eredménytelenül osztult szét.

Mi bármennyire rokonszenvezünk Fráter Imre urral, egy kis tapintatlanságnak tarjuk, hogy ő bizatot meg az elnökséggel, a meynyíben ő már előzőleg a Mihályfalva-nagyvárad vonal kiépítésére tette meg a lépéseket s tartott gyűléseket, e miatt a mostani csaknem ellenkező terzetet nem védhette, szemérségnélkül.

Másfelől élnöki tisztének annyiban sem — Hogyan? — kérdés — mi dolgom nekem az ön magyarizálásával?

Ertesztetem őt lehető kimélettől, azon borzasztó helyzetről melyben volt. Inkább elbámult mint megírdt. Erősítette hogy a borzasztó eseményről, mely nagybátyja házában történt egy szót sem hallott. De a daczára azon mély benyomásnak melyet egy előbirnek reá gyakorolnia kellett, sem szót sem tagyártással legkisebb zavart sem árukt el.

Távol legyen tőlem, Bristowe ur, hogy én az ön titkár kitűnő akarnám, — mondom hosszú szünet után — de be fogja ön látni, hogy ön igen veszélyes helyzetben van, ha a körülmények, melyeket önnek elbeszéltem, a törvényesség előtt kielégítőleg fel nem világosítottatnak.

Igazan van önnek — viszsona ő — látom hogy egy veszélyes hurorka kerültem. De én ártatlan vagyok s nem kételkedem, hogy előbb vagy utóbb találni fognak oly eszakt, mely büntelenségem-et igazolalndja.

Ismét oly hallgatag lett mint az előtt és egyikőnk se adott egy szót sem többé, mig a gyorskocsú utasításom szerint a fogaáz élőt Kendában meg nem állott.

felelt meg, a mennyiben már a gyűlést jóval megelőzőleg különböző helyeken apróbb konferenciákat kellett volna tartani, s így vinni az ügyet, a már nagyobb részt tájékozást nyert közgyűlés elé.

A gyűlés folyamában N-Várad város küldötte Gyalokay Lajos ur, elkészült szónoklattal lépett fel, nagyon természetes és miután a gyűlés előtt feltáta, és kitérésbe helyezte az Érmelléknek egy felől a tengerrel, más felől a Romániával öszke kötöttet, perze Nagyvárad körbe esésével — s miután több ízben erősen hangsúlyozta, hogy csak is a Mihályfalva-Nagyvárad vonal nevezetetheték Érmelléknek fogva, hogy ha nem a Mihályfalva-nagyvárad vonal tervezete fogadtatnék el, Nagyvárad városa mind anyagi, mind erkölcsi támogatását határozottan megtagadja.

Találójlag jgyezte meg Vidovics György ur, hogy nem keres oly távoli piacokat az érmellék termékeinek, mint Gyalokay Lajos ur, és tökéletes igazsága is van, mert az érmellék borainak eddig is és ezután is Debreczen és környéke lesz a piacra, meg akkor is, ha a vonal Mihályfalvától Váradig építetnek ki, tengelyen kellene az érmelléki bort Debreczen felé mint az Érmellék egyedüli piacára szállítani.

Általában a felszólalók a debreczen-diószegi vonal mellett szólatk fel, és ezt támogatták meg a Nagyváradról kijött nagyvárad lakosok is.

Debreczen város képviselője Laky Lajos ur, midőn visszautasította Gyalokay Lajos urat azon vádját, mintha Debreczen városa egyedül a maga hasznát tartaná szem előtt, kinyilatkozta megtróttatkozását, hogy Debreczen város azon esetben is, ha most a vonal Nagyváradig ki nem építetnek, a Diószegig építendő vonalba is kész aránylagos áldozattal hozzájárulni.

Az egész gyűlés hangulatából azt a következtetést vonhatjuk le, hogy ha az élnökség több tanulmányt fordított volna a tervezetre, s ha a tervezet már előzetesen több helyen és többek által megbeszéltetett volna, már ma sokkal közelebb állnánk a célhoz.

Nagyvárad városa tehát megtagadta erkölcsi és anyagi támogatását, nem tudjuk, hogy mit értett az erkölcsi támogatás alatt, mert pénzkérdéseknél csak ott lehet erkölcsi támogatásról beszélni, — hol nagyon is erős az anyagi alap.

Az Érmelléknek nincsen semmi keresete Nagyváradon.

Borát oda nem viheti, hiszen Várad is épen a bortermelésből tártja fent magát, gabonájának épen olyan biztos piac Debreczen mint Nagyvárad, tengeri termésnek pedig biztosabb Debreczen, hol a fogyasztás a kifejtett serteskereskedéssel legalább is 50%-val nagyobb mint Nagyvárad és környékén.

Az Érmelléknek egyfelől Debreczen másfelől a Siilgyásig felé kell törekedni, mi a Debreczen-diószegi vonallal, és a Diószegből Székelyhid felé vezető vonallal lesz elérhető, mert nem kell figyelmen kívül hagyni, hogy a Niskert-margittai vonal kiépítésére erős mozgalom indult meg.

Az Érmellék csak akkor fog felvirágozni, akkor fog anyagi jólétre vergődni, ha termékeinek a helyes piacot találja fel. Nagyvárad pedig soha sem lesz az Érmelléknek alkalmas, hasznot hajtó piacra, ha 10 vasúti vonal kötné is öszse az érmellékekkel.

Vidék.

Nagyvárad, ápr. 13.

(Megzavart lakadalom.) Vasárnap este kedélyes násznép gyülekezett öszse a volt Bücsényi-féle vendéglőben menyegzői ünneplésre. Az ifjú párok tánczra perdültek, és az új házaspár talve a szélját ért szerelm üdvöt adott boldogságával, nézett a közel jövő elébe, mikor egy-

telességet teljesíti! Én is megtendom kötelesegetem, és végetemet, az igazságos és mindentudó gondviselésre bízom.

Béltűnt a fogházba. Itt a fogoly és podgyásza a legnagyobb kimélettal megmozdított.

Legnagyobb bánatomra, csaknem mondanom kellene, legnagyobb ijedségre pénzes tárcájába egy spanyol pénzdarabot, s utitáskája béléseben egy gyémántokkal kirakott keresztet találtak. A rendőrséghez megküldött jetelekből tudtam, hogy az arany pénzke spanyol veresűek valának és hogy a Five-Oaks-House-ból ellopott holmik között egy gyémánttal kirakott kereszt is volt.

A fogoly azt állította, hogy ő nem tudja, miképen jöhetett ezen két tárgy az ő birtokába. Ezen állítás a tömbszótartók által gunyos mosolylyal fogadott. Én egy szót se beszéltem, és csak pillanatra szerfelett le voltam verve azon árlás fölött, melybe estem, midőn az ő elfogulatlan, vidám magaviseletét láttam.

A tömbszótartó nem csupán ama gunyos mosolyra szorítottam — Bizonysosan — gyulodott tovább — aludt ön, miatt az a pénzdarab, az ön zsebében, a gyémánt kereszt pedig utitáskájába vándorolt.

Igen, igen — mondan, homlokomra ütve — ugy kell lenni, nem gondoltam arra, csak akkor történhetett, mikor ön aludt volt.

szer csak egyiptomi sötétség fátyla borított el minden láthatót a teremben, úgy annyira, hogy szomszédját sem ismerhette fel senki sem; lón nagy zavar és tolongás a teremben. A hölgyek visogtak, a mamák szikozódtak, a papák atkozódak, s kiök kinek nagy oka volt a hatalmas lármára. A rendezőség dörgő szava elhangzott a chaoticus zajban, s a pénzke nek ki a légszusz ellökésében kőremüködött kijutott a rem-égek átkok roppant sokaságából. Végre a násznép türelmetlenkedése harcias tünetekben nyilatkozott. Ablakokat, ajtókat zúztak be, s az ököleapások, oldalbódások egyre sürűbbek, s a lárna zajosabb lett. A zavar nőttön-ött, s nem tudni hora fejlődik ki, ha a viágosság isteni fénye be nem sugározza a termet és címeket. A zajgó tenger erre csakhamar lecsillapul, hanem a megzavart jókedv többé fel nem támadt halottaliból.

(Megteltlenül maradt koporsó.) Tegnapelőtt a csillagterosi temetőben egy leszögeezett koporsót találtak, mely némileg a földön volt ugyan de egészen födöttel. A csillagterosi nép mind-féleképpen igyekezett a rejtélyes tümeny kúlotat megtalálni. Némelyek a sírból kivettett rozó lélekek, mások valami gonposul meggyilkolt embernek állíták a titkosított koporsó tartalmát. A rendőrség erélyesen hozzáfogott a nyomozáshoz, hogy kiderítse: miként került oda a festelen egyszerű koporsó. Végre egy Kila Jánosné nevű napzámoló előadta, hogy a mult évi december hóban egy kiveségyházi Barók Jánosné nevű szegény asszony betegesen fektött s ugyanazon hónapban meghalt.

A szegény elhunyt asszonyt azután a gör. kath. szertartás szerint el is temették, de miután a fagyos földet kiánsi nem tudták, csak oly mélyre sárgódtak ástak, melybe a koporsó belefért, s azután tartakák be földdel. A koporsó nem is látszott ki addig, míg a föld ki nem engedett, s a felette emelt halomszét nem hullott. A rendőrség fölfontotta a koporsót s meggyőződött róla, hogy ezten előadás csakugyan való; minthogy azonban a rendellenes temetéssel büntény követett el: a tettesek elfogattak.

Egy rablóbanda a törvényszék előtt.

Debreczen, ápril 14.

Az 1877-ik évben egy félelmetes rablóbanda alakult M.-Csáth vidéken; e banda több rablást kísérelt, s több tényleges rablást is tett a d-ber-ozeni kir. törvényszék előtt. A banda állott öszesen 13 tagból, s közöttük egy tisztességes előléti ember, ki M. Csáthon 9 évi pénztartórok, 3 évi p-dig bíró volt.

Az első rablást 1877-évi polgári lakos Béke Gáborral akarták végbe vinni; e rablástól részt vettek Szabó Dániel, Roszkocs Mátyas és Hagyi Gáspár, kik mind beösmerték a rablást kísérletet.

A II-ik büntény volt, hogy Nagy Pál tiszkeszeli lakost 1877 febr. 17-én este kirabolni akarták; minél résztvettek Szabó Dániel, Roszkocs Mátyas, Gulyás Albert, Gulyás János és Nagy Bálint. Itt azonban a házba nem tudtak bejutni, hosszu itt időzés után eredménytelenül eltávoltak.

